[2018] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 316

ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ

ਬਨਾਮ

ਵਿਦਿਆ ਗੁਪਤਾ

(2018 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 625)

24 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2018

[ਐਸ. ਏ. ਬੋਬੜੇ ਅਤੇ ਐਲ. ਨਾਗੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1954- ਧਾਰਾ 7 - ਜਲੇਬੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਟੋਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘਿਓ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਮੂਨਾ - ਦੋਸ਼ ਕਿ ਘਿਓ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਘਿਓ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਧਾਰਾ 2(iਏ), (ਏ), (ਸੀ) ਅਤੇ (ਐੱਮ) ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਧਾਰਾ 16(1)(ਏ) ਆਰ.ਡਬਲਯੂ.ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਘਿਓ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਮਠਿਆਈਆਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮੱਗਰੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਨ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ: ਧਾਰਾ 7 ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਖੁਦ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਭੋਜਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਭੋਜਨ ਕੁਝ ਹੋਰ ਭੋਜਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਸਟੋਰ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ - ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਜ਼ਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੰਘੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਹੁਣ ਲਗਭਗ 70 ਸਾਲ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ 2004 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1954 ਐਸ.13 ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸੀ.ਐਫ.ਐਲ. ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾ ਸਬੂਤ ਮੁੱਲ - ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ: ਕਾਨੂੰਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਵਰਜਦਾ ਹੈ। ਐਸ.13 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3 ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀ.ਏ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਉੱਚ ਸਬੂਤ ਮੁੱਲ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ - ਉਪ-ਧਾਰਾ 5 ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਬੂਤ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਗੁਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

1. ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਭੋਜਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਟੋਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਇਹ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਖੁਦ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਭੋਜਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਮਿਲਾਵਟ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭੋਜਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਭੋਜਨ ਕੁਝ ਹੋਰ ਭੋਜਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਸਟੋਰ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਨੇ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ, ਜੋ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਭੋਜਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਭੋਜਨ ਸਟੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕੁਝ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 6][321-ਜੀ-ਐੱਚ; 322-ਏ-ਸੀ]

2. ਕਾਨੂੰਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਮਹੱਤਵ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਵਰਜਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀ.ਏ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਉੱਚ ਸਬੂਤ ਮੁੱਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ 5 ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਅੰਤਮ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਬੂਤ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਗੁਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਪੀ.ਏ. ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੋਰ ਵੀ ਘੱਟ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 9, 10][325-ਏ-ਬੀ, ਈ-ਐੱਚ]

3. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ 0.76% ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 0.3% ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਰਵਾਈ ਸਾਲ 2004 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੁਣ ਲਗਭਗ 70 ਸਾਲ ਦਾ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਜ਼ਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਲੰਘੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 12] [326-ਈ, ਜੀ; 327-ਏ]

ਕਲਕੱਤਾ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਸਰਾਫ ਅਤੇ ਹੋਰ (1999) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 400: [1999] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 74 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

ਕਾਂਸ਼ੀ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ. 2005(2) ਐਫ.ਏ.ਸੀ. 219; ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਮਹਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ। 2008 (1) ਐਫ.ਏ.ਸੀ. 177 - ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ।

ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਲਕਸ਼ਮੀ ਨਾਰਾਇਣ ਟੰਡਨ

(1976) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 546: [1976] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1050 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ। ਹੋਈ

ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ) ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2009) 1 ਐਫ.ਏ.ਸੀ. 371; ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਕਚੇਰੂ ਮਲ (1976) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 412: [1976] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

(2009) 1 ਐਫ.ਏ.ਸੀ. 371	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 2
[1976] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 4
[1976] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1050	ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਯੋਗ	ਪੈਰਾ 7
[1999] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 74	'ਤੇ ਨਿਰਭਰ	ਪੈਰਾ 11
2005 (2) ਐਫ.ਏ.ਸੀ. 219	ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ	ਪੈਰਾ 12
2008 (1) ਐਫ.ਏ.ਸੀ. 177	ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ	ਪੈਰਾ 12

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2018 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 625।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 20.12.2013 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ। 2013 ਦਾ ਐਲ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 764.

ਅਮਨ ਲੇਖੀ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਅਮਨ ਸਿਨਹਾ, ਕੇ.ਐਲ.ਜਨਜਾਨੀ, ਭਰਤ ਸਿੰਘ, ਬੀ.ਵੀ. ਬਲਰਾਮ ਦਾਸ, ਐਡਵ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰੀ ਰਾਏ, ਵਿਕਰਾਂਤ ਯਾਦਵ (ਐੱਮ. ਸੀ. ਢੀਂਗਰਾ ਲਈ), ਐਡਵ. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਐਸ. ਏ. ਬੋਬਡੇ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਦੋਸ਼ੀ, ਮੈਸਰਜ਼ ਨਿਊ ਬੀਕਾਨੇਰ ਸਵੀਟ ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਵਿਕਰੇਤਾ, ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ। 08.04.2004 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 7.00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ, ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਕੇ. ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਘਿਓ, ਇੱਕ ਭੋਜਨ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਖਰੀਦਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਕਤ ਭੋਜਨ ਪਦਾਰਥ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਨਮੂਨੇ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 600 ਗ੍ਰਾਮ ਘਿਓ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਟੀਨ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ

ਲੇਬਲ ਜਾਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇੱਕ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਸੁੱਕੇ ਲੰਬੇ ਚਮਚੇ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਨਮੂਨੇ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਬਰਾਬਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਮ. ਜੈਨ, ਐਸਡੀਐਮ/ਐਲਐਚਏ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਹੇਠ ਤਿੰਨ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਸੁੱਕੀਆਂ ਕੱਚ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਐਲਐਚਏ ਸਲਿੱਪ ਅਤੇ ਨਮੂਨੇ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ ਰੈਪਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪੰਚਨਾਮਾ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਊਂਟਰਪਾਵਰ ਪਬਲਿਕ ਐਨਾਲਿਸਟ, ਦਿੱਲੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਪੀ.ਏ." ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੋ ਕਾਊਂਟਰਪਾਵਰ ਐੱਲਐੱਚਏ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪੀ.ਏ. ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਨਮੂਨਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਿਊਟਾਇਰੋ ਰਿਫ੍ਰੈਕਟੋਮੀਟਰ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ " ਬੀ.ਆਰ. " ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਰੀਡਿੰਗ ਸੀਮਾ 43 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਰੀਚਰਟ ਮੁੱਲ 28 ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਟੈਸਟ ਬਾਉਡੌਇਨ ਟੈਸਟ ਲਈ ਵੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਰਿਹਾ, ਜੋ ਕਿ ਘਿਓ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਿਆਰ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਤਲਬ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਫੂਡ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1954 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸੈਂਟਰਲ ਫੂਡ ਲੈਬਾਰਟਰੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਡਾਇਰੈਕਟਰ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਕਾਊਂਟਰਪਾਵਰ[3] ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਨਮੂਨਾ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਘਿਓ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਏਸੀਐਮਐਮ-II ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਆਈ) (ਏ) (ਸੀ) ਅਤੇ (ਐੱਮ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 (1) (ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ[3]। ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਏਸੀਐਮਐਮ-II ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, 15.04.2011 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 378(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

3. ਦੋ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ

[1] ਮੈਸਰਜ਼ ਨਿਊ ਬੀਕਾਨੇਰ ਸਵੀਟ ਸੈਂਟਰ, ਨੰਬਰ ਨੰਬਰ ਏ-9, ਤਿਲਕ ਮਾਰਕੀਟ, ਰਮੇਸ਼ ਨਗਰ, ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110015

[2] ਬੇਅਰਿੰਗ ਐਲਐਚਏ ਕੋਡ ਨੰਬਰ 93/ਐੱਲਐੱਚਏ/7757

[3] ਬੇਅਰਿੰਗ ਨੰਬਰ 93/ਐੱਲਐੱਚਏ/7757

[4] ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੰਬਰ ਸੀ.ਐਫ.ਐਲ./679/743/2004 ਮਿਤੀ 20.10.2004

[5] ਮਿਤੀ 15.04.2011 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ

ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

(1) ਪਹਿਲਾ, ਘਿਓ ਦਾ ਜੋ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਖੁਦ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਮਠਿਆਈਆਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮੱਗਰੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 2 (iਏ) (ਸੀ) ਅਤੇ (ਐੱਮ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 16 (1) (ਏ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(2) ਦੂਜਾ, ਬੀਆਰ ਰੀਡਿੰਗ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੀਏ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸੀ। ਪੀਏ ਨੇ ਬੀਆਰ ਰੀਡਿੰਗ 52.7 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਬੀਆਰ ਰੀਡਿੰਗ 53.1 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਭਿੰਨਤਾ 0.76% ਯਾਨੀ 0.3% ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਨਮੂਨੇ ਨੂੰ ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ) ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ" ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਅਸੀਂ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀ।

ਕੀ ਭੋਜਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

4. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ,

ਇਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

"**7.** ਭੋਜਨ ਦੇ ਕੁਝ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਕਰੀ, ਆਦਿ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਖੁਦ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਨਿਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਜਾਂ ਸਟੋਰ, ਵੇਚ ਜਾਂ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ-

(i) ਕੋਈ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ;

(ii) ਕੋਈ ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡ ਵਾਲਾ ਭੋਜਨ;

(iii) ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਭੋਜਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਸਤੂ ਜਿਸਦੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ;

(iv) ਭੋਜਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਸਤੂ ਜਿਸਦੀ ਵਿਕਰੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਫੂਡ (ਸਿਹਤ) ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਹੈ [ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ;]

(v) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਭੋਜਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵਸਤੂ; [ਜਾਂ]

[(vi) ਕੋਈ ਮਿਲਾਵਟਖੋਰ।]

[ਵਿਆਖਿਆ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਜਾਂ ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡ ਵਾਲਾ ਭੋਜਨ ਜਾਂ ਧਾਰਾ (iii) ਜਾਂ ਧਾਰਾ (iv) ਜਾਂ ਧਾਰਾ (v) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਭੋਜਨ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ

[6] ਵੇਖੋ ਆਰਡਰ 20.12.2013 (ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ. ਐਮ.ਏ. 19502/2013)

[7] (2009) 1 ਐਫ.ਏ.ਸੀ. 371

ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਭੋਜਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਤੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਭੋਜਨ ਸਟੋਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।]"

ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਕਚੇਰੂ ਮੱਲ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ

ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਲਾਨਿਆ:

"5. ਇਹ ਐਕਟ ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਭੋਜਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਖਿੱਚ-ਧੂਹ ਜਾਂ ਦਬਾਅ ਦੇ, ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨੂੰ ਦਬਾਏ, ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏ, ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੇ, ਇਸਦੀ ਸੂਖਮ ਚੋਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕੇ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਚਲਾਕੀ ਭਰੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰੇ....."

5. ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ 'ਤੇ ਮੋੜਦਾ ਹੈ।

ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਿਲਾਵਟੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਘਿਓ ਖੁਦ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਮਠਿਆਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮੱਗਰੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਿਲਾਵਟੀ ਘਿਓ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਘਿਓ ਖੁਦ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ।

6. ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਭੋਜਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਟੋਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਇਹ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਖੁਦ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਪਰ ਕੁਝ ਭੋਜਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਮਿਲਾਵਟ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕੁਝ ਹੋਰ ਭੋਜਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਭੋਜਨ ਕੁਝ ਹੋਰ ਭੋਜਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜੋ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਸਟੋਰ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਨੇ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ, ਜੋ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਭੋਜਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਭੋਜਨ ਸਟੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕੁਝ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

[8] (1976) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 412

7. ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਲਕਸ਼ਮੀ ਨਾਰਾਇਣ ਟੰਡਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 7 ਵਿੱਚ "ਸਟੋਰ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਟੋਰ ਕਰਨਾ" ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਨਾ ਧਾਰਾ 16 1(ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਘਿਓ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਭਾਵ ਮਠਿਆਈਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਦੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਵੈਧ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਫੈਸਲਾ ਹੁਣ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟੰਡਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜੋ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਨਾ ਜੋ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਟੰਡਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ 17.12.1975 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਉਹ ਸੋਧ ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਾਲੀ ਕਲਪਨਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਸਤੂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਭੋਜਨ ਸਟੋਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, 1976 ਦੇ ਐਕਟ 34 ਦੁਆਰਾ 01.04.1976 ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਟੰਡਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਉਪਰਾ) ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਘਿਓ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਜੋ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਉਸ ਘਿਓ ਦਾ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਜਲੇਬੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ 'ਤੇ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਖੁਰਾਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨਤਾ

8. ਧਾਰਾ 1310 ਉਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿ ਭੋਜਨ ਦੀ ਇੱਕ 10 13. ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ।- [(1) ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸਥਾਨਕ (ਸਿਹਤ) ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੋਜਨ ਵਸਤੂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਮਿਲਾਵਟੀ ਹੈ, ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਕਿ ਭੋਜਨ ਦੀ ਵਸਤੂ ਮਿਲਾਵਟੀ ਹੈ, ਸਥਾਨਕ (ਸਿਹਤ) ਅਥਾਰਟੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਭੋਜਨ ਦੀ ਵਸਤੂ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ, ਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਧਾਰਾ 14ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ,

[9] (1976) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 546

ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਭੋਜਨ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਥਾਨਕ (ਸਿਹਤ) ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਭੋਜਨ ਦੀ ਵਸਤੂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(2ਏ) ਜਦੋਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਸਥਾਨਕ (ਸਿਹਤ) ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਹੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮੰਗ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਉਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਅਜਿਹੀ ਮੰਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦੇਵੇਗੀ।

(2ਬੀ) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਨਕ (ਸਿਹਤ) ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਮੋਹਰ ਜਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਬਰਕਰਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਜਾਂ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮੋਹਰ ਹੇਠ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਭੋਜਨ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗੀ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਭੇਜੇਗਾ।

(2ਸੀ) ਜਿੱਥੇ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਦੋ ਹਿੱਸੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਭੋਜਨ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ, ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ (ਸਿਹਤ) ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਥਾਰਟੀ ਕੇਂਦਰੀ ਭੋਜਨ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰੀ ਭੋਜਨ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਗੁੰਮ ਜਾਂ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਸਥਾਨਕ (ਸਿਹਤ) ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਹੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਬੀ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ।

(2ਡੀ) ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਭੋਜਨ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਅਦਾਲਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਭੋਜਨ ਦੀ ਵਸਤੂ ਮਿਲਾਵਟੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਥਾਨਕ ਸਿਹਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੇ ਭੋਜਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੇਕਰ ਚਾਹੁਣ, ਤਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਭੋਜਨ ਦੀ ਵਸਤੂ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਭੇਜੇਗਾ। ਜਿੱਥੇ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਦੋ ਹਿੱਸੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸਿਹਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।

(2ਈ) ਜੇਕਰ, ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਥਾਨਕ (ਸਿਹਤ) ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਗਲਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਭੋਜਨ ਦੀ ਵਸਤੂ ਮਿਲਾਵਟੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਤੋਂ (2ਡੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।]

(3) ਕੇਂਦਰੀ ਖੁਰਾਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ [ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ] ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ।

(4) ਜਿੱਥੇ ਕੇਂਦਰੀ ਖੁਰਾਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ [ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ] ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (1860 ਦਾ 45) ਦੀ ਧਾਰਾ 272 ਤੋਂ 276 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਲਏ ਗਏ ਭੋਜਨ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(5) ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਭੋਜਨ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (1860 ਦਾ 45) ਦੀ ਧਾਰਾ 272 ਤੋਂ 276 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

[ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਭੋਜਨ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ [ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1ਏ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਭੋਜਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨਾ ਹੋਵੇ] ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ।]

[ਵਿਆਖਿਆ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (ਐੱਫ) ਵਿੱਚ, "ਕੇਂਦਰੀ ਖੁਰਾਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ" ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੁਰਾਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ (ਜਿਸ ਵੀ ਅਹੁਦੇ ਨਾਲ ਉਹ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ।]

9. ਕਾਨੂੰਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਮਹੱਤਵ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਵਰਜਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀਏ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਉੱਚ ਸਬੂਤ ਮੁੱਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

"**13.** ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ-

(1).....
(2).....
(2ਏ).....
(2ਬੀ).....
(2ਸੀ).....
(2ਡੀ).....
(2ਈ).....

(3) ਕੇਂਦਰੀ ਖੁਰਾਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ [ਉਪ-ਧਾਰਾ (2ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ] ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।" ਉਪ-ਧਾਰਾ 5 ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਸਕੀਮ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3 ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਰਤ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਬੂਤ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਗੁਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

10. ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਪੀ.ਏ. ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚਕਾਰ ਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੋਰ ਵੀ ਘੱਟ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

11. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਲਕੱਤਾ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਸਰਾਫ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੁਣ ਅਟੁੱਟ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:-

"ਬਹੁਮਤ (ਥਾਮਸ ਅਤੇ ਕਾਦਰੀ, ਜੇਜੇ.)

ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 13(3) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸੀਐਫਐਲ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਰੱਦ ਜਾਂ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ "ਸੁਰੱਖਿਅਤ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਮਿਟਾਉਣਾ, ਪਾਸੇ ਰੱਖਣਾ, ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਬਦਲਣਾ, ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਬੇਅਸਰ ਜਾਂ ਬੇਕਾਰ, ਰੱਦ ਕਰਨਾ"। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਖੁਰਾਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਸਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਜੀਵਾਸ਼ਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਸਬੂਤ ਮੁੱਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਫਿਰ ਉਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦਾ ਆਯਾਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਖੁਰਾਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਬਦਲਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਭੋਜਨ ਵਸਤੂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਮਿਆਰ ਬਾਰੇ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਅਟੱਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

12. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ 0.76% ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ 0.3% ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਾਂਸ਼ੀ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ, ਜੋ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੀਏ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਪਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਨਮੂਨੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਗਲਤ ਹੈ। ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਚੰਗੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਬਰੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਏ) (ਏ) (ਸੀ) ਅਤੇ (ਐੱਮ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 (1) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

[11](1999) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 400

[12] 2005 (2) ਐਫ.ਏ.ਸੀ. 219- ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ

[13] 2008 (1) ਐਫ.ਏ.ਸੀ. 177

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਰਵਾਈ ਸਾਲ 2004 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੁਣ ਲਗਭਗ 70 ਸਾਲ ਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੰਘ ਚੁੱਕੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਹੇਗੀ।

13. ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ